

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Iesvitæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

nimirū totius Ecclesiæ, seu Talentū catholicæ fidei, quæ certè nō in *ἱερατικῶν* traditionibus, sed in scripturis Ephes. 2
 ris fundata est: iuxta illud Apostoli: Superstructi sumus per fundamentum Prophetarū & Apostolorū, summo Rom. 1.
 angulari lapide Iesu Christo. Et illud: Segregatus in Euangelion Dei, quod ante promiserat per Prophetas suos in SCRIPTURIS SANCTIS, de filio suo, &c. Et: HÆC SCRIPTA sunt, vt credatis, Ioan. 20.
 quod Iesus est Christus ille filius Dei, & vt credētes vitam habeatis per nomen eius.

IESUITÆ.

Nec verò reprehenditur quæcumq; vocum nouitas, sed profana, quæ scilicet ad antiquæ veritati derogandam fidem inducitur, cuiusmodi reperitur in vocibus illis: fides historica, iustitia imputatiua, fiducia, Cæna Dominica, terrores conscientie, & alia quædam, quorum noui Evangelici se Magistros nō immeritò profitentur.

IIII.

RESPONSIO.

NON omnē omnis nominis nouitatē deuitādā esse, vel ex ipso CHRISTIANORVM nomine Ato. 11.
 apparet, quo discipuli primū Antiochiæ cognominati fuerūt. Prohibētur igit̃ pphanę vocū nouitates, hoc est, Vincētio Lyrinēsi interprete, quę nihil habēt sacri, nihil religiosi, ab Ecclesię penetralib⁹, quę est templū Dei, penitus extraneę, dogmatū, rerū, sententiarū nouitates, quę sunt vetustati, quę antiquitatī cōtrarię: quę si recipiant̃, necesse est, vt fides antiquissimorū patrū (hoc est, Prophetarum & Apostolorū) aut

aut

aut tota, aut certè magna ex parte violetur. Nouum autem est planè in Christianismo, inter prophanas vocum nouitates numerare voces has, quas à nostris docendi gratia vsurpatae Iesuitæ nequiter calumniantur. Et si enim hæ ipsæ syllabæ, quemadmodum nec *ἰσθῆραουοριου*, in sacris literis reperiantur, res tamen ipsæ clarissimè expressæ sunt. Nonne enim fides his

Iac. 2. storica est, de qua Iacobus dicit: Et Dæmonia credunt & contremiscunt. Nonne de iustitia imputatiua loquitur Paulus, cum inquit: Credidit Abraham Deo, & IMPVTATVM est ei ad iustitiam. Et rursus: Porro ei qui non operatur, sed credit in eum qui iustificat impium, IMPVTATVR fides sua ad iustitiam. Certè in vno capite 4. ad Romanos verbum IMPVTANDI vndecies reperitur. Quis autem prohibebit à iustitia quæ imputatur, iustitiam imputatam vel imputatiuam denominare?

Fiducia, nemini nouum vocabulum est, nisi cui fides in Christum ipsa noua est. Quid enim aliud est *πίστις*, quàm *πιστιδιωσις*, nisi aliud quàm *θαγγελιον*? Propheta Iesuitis nouator erit Christus ipse, cum paralytico dicit: Confide fili, remittuntur tibi peccata. Nihil enim aliud est, confide, quàm, fiduciã habere. Nouator erit Apostolus ad Hæbreos scribens: Accedamus cum fiducia ad thronum gratiæ. Item fiduciam

Matth. 9. *πιστιδιωσις* huiusmodi habemus per Christum erga Deum. Quid multis opus est? Erasmus in Annotationibus suis in cap. 10. ad Hæbreos & alibi sæpe adhibet, vocem fidei sæpe poni pro FIDUCIA. Superius ad Romanos clarè inquit: Fidem frequenter sacra literæ vsurpant pro fiducia erga Deum, vt nō multum differat

differat à spe. Budæus Græcæ linguæ vindex strenuissimus, in Cōmentarijs suis sic scribit: Fides non modo credulitatē, sed & rei compertæ exploratæq̃ fiduciam significat. Et paulo post: Nos autem fidem rerum diuinarum vocamus, vt Principes Theologi vocarunt *πιστολογία*. Illa est vis miraculorum editrix & designatrix, mortis & suppliciorum cōtemprix, credentium cum credito copulatrix: quæ in cœlum iam propè dixerim cum iustitia remigrasse videtur, si ad normam veritatis paulisper loqui nobis placeat. Hactenus Nouatores, quos si Iesuitæ etiam damnabunt, mox à studiosis tanquam obsoleti & exoleti Antiquarij explodentur.

Iam quale piaculum est, Sacramentum Eucharistiae, Cœnam Dominicam vocare? cum Christum cœnasse cum discipulis Euangelistæ referant. Fortassis etiam Nouatores sunt Euangelistæ, & multo magis Paulus, qui *τὴν mensάν κυρίου* mensam Domini vocat. Neq̃ enim video, cur minus propriè vel minus honorificè dicatur Cœna Domini, quàm mensa Domini. Et Pontificij ipsi in Festo Corporis Christi ad hoc Sacramentum accomodant cantilenam de cœna magna.

Terrores conscientiae, Iesuitis etiam noui sunt, quia hos securissimi hypocritæ nondum sunt experti. Metuo aut̃, ne si quando illos persentiscant, prorsus desperēt, & cum Caino dicant: Maior est iniquitas nostra, quàm vt veniam mereamur. Quis nō mireretur, Iesuitas saltē ex horis Canonicis, quas demurmurant, non didicisse, qui sint terrores conscientiae? Nā vel ex solo Psalmo 87. discere potuissent: In me,
d inquit,

Gen. 4.

inquit, transierunt iræ tuæ, & TERRORES tui conturbauerunt me. Verum isti homines, vt absq[ue] labore, sic etiam absq[ue] terrore viuunt: quia non est respectus mortis eorum, & firmamentum in plaga eorum. In labore hominum non sunt: & cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia: conp[er]ti sunt iniquitate & impietate sua.

Sed vt clarius videas, quàm ab omni nouitate, si D[omi]n[us] placet, alieni sint Iesu[us], ipsum etiam sacro sanctum Christi Euangelion illis nouum est: vocant enim nos & h[ic] & alibi passim, novos Euangelicos. Sed nos iam dudum ad istas calumnias, tanquam qui ad Catarrhactas Nili habitant, obsurdumus. Nam & olim ita res impiorum comparatas fuisse scimus, vt quotiescunq[ue] Deus quasi accenderet, & hominibus patefaceret veritatem suam, quamuis ea non tantum antiquissima, sed etiam æterna esset, tamen ab impijs hominibus, & hostibus veritatis recens & noua diceretur. Sic Aman sanguinis Israëlitici sitientissimus, vt Iudæis odium conflaret, eos apud Regem Ahasuerum accusans, populum vocat nouis ventem legibus & Ceremonijs, & insuper Regis sciantem contemnentem. Paulus etiam ab Atheniensibus audit, nouorum Deorum annunciator. Et: An n[on] possumus, inquit, ex te scire, quæ sit ista noua doctrina? Eusebius etiam author est, Christianam religionem ab initio contumeliæ causa dictam fuisse *in ap[osto]lo* peregrinam & nouam. Eadem hodie nobis à nostris Cellis, Porphyrijs & Libanijs obijciuntur. Nos aut[em] & causæ bonitate & præclaro integre conscientie testimonio nos ipsi sustetamus, Persuasissimum enim

enim nobis est, nostram doctrinam, quæ Christi doctrina est, ita non esse nouam, vt eam nobis antiquis dierum, Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi monumentis vetustissimis Prophetarum, Euangelistarum, & Apostolorum libris commendarit: quam qui nouitatis arguat, hos ipsos Dei spiritu afflatos vates & legatos & Secretarios Dei, ipsumq; adeo Dei filium, Dominum nostrum Iesum Christum, tanquam nouatores impiè & sceleratè traducat.

At verò si nobis Papistarum *κατοχάς* & *κατοχάς* recensere liberet, fortassis aliquot bouum tergora nō sufficerent. Quid enim aliud est, tota illa *κατοχά*, hoc est, ociosa Theologia, quam Prophanarum & nouitatum & vanitatum vasta quædam & horrenda congeries: cuiusmodi sunt illa: Gratia gratata, & gratia gratum faciens. Meritum de congruo, & meritum de cōdigno. Fides explicita & implicita: formata & informis. Opus operatum: opus meritorium. Habitus infusus. Entitas, Realitas, Quidditas. Intentio actualis, virtualis, habitualis, attritio & cōtritio. Actus indifferens, Actus elicited, Actus beatificus, Actus imperatiuus, formaliter & æquiuas lenter. Volitio & Nolitio absoluta vel cōditionata. Supponens & suppositū, & suppositaliter assumens. Conceptus simplex & quidditatiuus. Illapsus sanctificatiuus. Notitia apprehensiuua & iudicatiua. Dulcia & hyperdulia. Satisfactio, Trāsubstantiatio, & sexcenta alia. Nomine vel solo monstra timenda suo. Et ne varia nomina officiorum in Pontificia Ecclesia, variorum item Ordinum discrimina, omnia nouè & vanè conficta, persequare, vos iam appello, Iesuite.

d 2 Dicitur

Dicite mihi obsecro, an non hec appellatio sit *novi & xvi*? Adeò ne vobis Christianorum nomen sordet, vt Iesuitæ appellari malitis quàm Christiani? Num hanc sanctissimi, & cœlestibus, terrestribus atq; inferis venerandi nominis prophanationē non exhorrescitis? Quorsum ab illo nomen adsciscitis? quem non nostis, cuius officium, à quo Iesus appellatur, negatis: cuius verbū vobis est nouum, & cane ac anguepeius exosum: quem deniq; in membris suis Pharisæico odio infectamini, conspuitis, flagellatis, & in crucē adactum cupitis. Itane vobis hoc nomine, quasi velo obtento, vestrā hypocrisisin, vestram consecelratam impietatem tegere placet? quod qui nominat, ab omni iniquitate iubetur discedere. At iam pridem vobis etiā à vulgo larua detracta est, vt pro Iesuitis, Iesuitæ & Iebusitæ & Esauitæ dicamini: quæ, ne vobis semper Nouatores simus, multo antiquiora sunt vocabula, quam id quod recens confictum impudenter vobis tribuitis.

2. Tim. 1.

I E S V I T Æ.

V. *Traditiones autem Ecclesiasticæ, præsertim Apostolicæ, usq; eò necessariae sunt, vt his sublatis nulli sint libri Canonici.*
 Dionys. Ecclesiast. hierarch. c. 1. & cœlest. hierarch. c. 1. Clemens Epistola vlt. ad Hieroso. Irenæus lib. 3. ca. 2. 3. 4. 5. Tertul. lib. de præscript. heret. *vsq; eò necessariae sunt, vt his sublatis nulli sint libri Canonici. nullum verbum Dei certò constet, quod partim in vera intelligentia sacrorum librorum consistit, partim sine scriptura firmum ab Apostolis Ecclesiæ commendatum: nulla sit, vel incerta Deo Ecclesiæ: nulla vel inuicilis Christi promissio: nullus Iudæus vel Regula quæ doctrinam veram ab adulterina discernat: nihil deniq; firmum vel ratum, quod vel in credendo vel agendo sequamur.*